

GS brief aan Provinciale Staten

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
5 maart 2024

Ons kenmerk
PZH-2024-848746548
DOS-2023-0003676

Bijlagen
2

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Afhandeling motie 'Stop antisemitisme!'

Geachte Statenleden,

Tijdens de Statenvergadering van 1 februari 2023 heeft u de motie 'Stop antisemitisme' (M-1171) aangenomen. In deze motie (zie bijlage 1) verzoekt u het College van Gedeputeerde Staten om 'met een voorstel te komen hoe de provincie kan bijdragen aan het bevorderen van educatie over de Holocaust en kan bijdragen aan bewustwording en het terugdringen van antisemitisme'.

Oorspronkelijke behandelvoorstel

In juni 2023 hebben wij u middels een eerdere GS-brief een behandelvoorstel voorgelegd (zie bijlage 2, kenmerk: DOS-2023-0003676).

Dat voorstel bestond uit drie 'actielijnen': het opzetten en ondersteunen van educatie ten aanzien van (bewustwording van) antisemitisme en de herinnering aan de holocaust, het faciliteren van ontmoeting, en het (laten) doen van onderzoek.

U heeft dit voorstel op 6 september 2023 in de Commissie Bestuur, Maatschappij en Middelen besproken. U ging akkoord met de invulling van de laatstgenoemde twee lijnen (ontmoeting en onderzoek), maar sprak wel de wens uit dat de provincie meer actie zal ondernemen op het gebied van educatie. De ambtelijke organisatie is vervolgens aan de slag gegaan met het uitwerken en verder invullen van de drie actielijnen.

Met dit behandelvoorstel geven wij een update van de te ontwikkelen activiteiten. Daarnaast wordt tegemoet gekomen aan uw wens om nadere invulling en uitwerking aan het educatieonderdeel te geven.

De invloed van de oorlog in Gaza

De gebeurtenissen vanaf 7 oktober 2023 in Israël en Gaza hebben de uitvoering van de motie echter aanzienlijk vertraagd. Immers: het is evident dat ze grote invloed hebben op de aard en omvang van de problemen rondom antisemitisme in internationaal perspectief, en dus ook in Nederland. Hoe dan ook, de aanhoudende oorlogssituatie heeft ertoe geleid dat enkele al gelegde contacten een tijd lang op een lager pitje zijn komen te staan.

Uiteindelijk is er echter voor gekozen om de drie actielijnen uit het oorspronkelijke behandelvoorstel aan te houden, met extra aandacht voor het ondersteunen van educatie. De gebeurtenissen in Gaza - hoe ernstig ook - houden we, mede op advies van experts die goed zijn ingevoerd in het onderwerp antisemitisme, zoveel mogelijk buiten de scope van de activiteiten.

Hieronder zullen we u gedetailleerd op de hoogte brengen van alle uit te voeren activiteiten. Deze zijn, zoals we wederom benadrukken, primair gericht op het vergroten van het bewustzijn rondom antisemitisme en het aanreiken van handreikingen om antisemitisme terug te dringen.

De activiteiten kunnen, voor zover ze de inzet van middelen vereisen, gefinancierd worden vanuit het budget van het programma Kennis Zuid-Holland.

Educatie ondersteunen

Het was uw nadrukkelijke wens dat de provincie zich op dit gebied actiever opstelt. Vooropgesteld blijft: de provincie Zuid-Holland doet niet zelf aan educatie, ook niet op het vlak van (het bestrijden van) vooroordelen. Maar dat doen sommige van onze maatschappelijke partners wel.

Een rondgang langs diverse experts leert ons dat er – ook in Zuid-Holland - zeer veel gebeurt op het gebied van educatie. Vandaar dat we in ons behandelvoorstel hebben gekozen voor de meest effectieve en meest kostenefficiënte opties.

- We hebben Erfgoedhuis Zuid-Holland en Kunstgebouw, twee belangrijke partners van de provincie op het gebied van cultuurparticipatie, opdracht gegeven één van de tegels van de Digitale Scheurkalender Burgerschap uit te breiden met content over antisemitisme. De kalender wordt gebruikt door veel scholen binnen de provincie in het voortgezet onderwijs, en in sommige gevallen ook door de bovenbouw in het primair onderwijs. De ontwikkeltijd van het benodigde materiaal bedraagt circa drie maanden.
- We streven ernaar om een samenwerking aan te gaan met Respect Foundation, die bij voorkeur vorm krijgt middels activiteiten aan de hand van de Week van Respect (jaarlijks in november georganiseerd). Binnenkort gaan we met deze organisatie om de tafel om afspraken vast te leggen.
- Optioneel bekijken we of een samenwerking met de reizende tentoonstelling van Stichting CHAJ, over levend jodendom in Den Haag, mogelijk is. Stichting CHAJ heeft (nog niet geheel uitgewerkte) plannen om dit in de loop van 2024 te doen.

Faciliteren van ontmoeting

- Met het Bevrijdingsfestival Den Haag wordt een inhoudelijk programma rondom antisemitisme neergezet, dat zal plaatsvinden op 5 mei in het provinciehuis. De voorbereidingen lopen inmiddels, de provincie heeft daarbij een meedenkende en faciliterende rol.
- Het programma Kennis Zuid-Holland geeft in de loop van 2024 invulling aan één/ meer podiumsessie(s) waarin (onder meer) het thema antisemitisme aan de orde komt.

Onderzoek

- De Universiteit Leiden heeft reeds een onderzoek naar polarisatie in Zuid-Holland afgerond, waarin ook één vraag over antisemitisme is gesteld. Dat onderzoek vond echter in juni 2023 plaats, dus nog vóór de gebeurtenissen in Gaza.
- Motivaction is begin 2024 met een groter onderzoek in Zuid-Holland gestart, zowel onder een representatieve groep burgers binnen de provincie als onder biculturele Nederlanders. Naar verwachting is het veldwerk van dat onderzoek begin maart afgerond en beschikken we in april over een rapportage van de belangrijkste bevindingen.

Tot slot

Los van het zojuist geschetste behandelvoorstel van deze motie benadrukken we dat de provincie Zuid-Holland al op diverse manieren bijdraagt aan activiteiten die met de (herinnering aan) de Holocaust en de Tweede Wereldoorlog te maken hebben. Het betreft onder meer bijdragen aan het

Bevrijdingsfestival Zuid-Holland en het Bevrijdingsfestival Den Haag. Daarnaast is de provincie betrokken bij het programma '80 jaar vrijheid', waarover het Nationaal Comité 4 en 5 mei de regie voert.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en stellen voor om de motie als voldoende afgedaan te beschouwen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit

Bijlagen

1. Motie 'Stop antisemitisme' (M-1171)
2. GS-brief 'Acties provincie Zuid-Holland inzake (aandacht voor) antisemitisme en de herinnering aan de Holocaust' (juni 2023, kenmerk DOS-2023-0003676)